

2. Woodford M. Monetary Policy in a World without Money// International Finance Vol 3 (2). 2000. P. 229–260. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1468-2362.00050> (дата звернення 17.09.2018)
3. Что говорят центральные банки мира о Биткоине. URL: <https://cryptocurrency.tech/chto-govoryat-tsentralnye-banki-mira-o-bitkoine/> (дата звернення 12.10.2018)
4. He D., Ross L., Vikram H., Tommaso M., Nigel J., Mikari K., Tanai K., Céline R., and Hervé T. Fintech and Financial Services: Initial Considerations// IMF Staff Discussion Note 17/05, International Monetary Fund, Washington, DC.2017. URL: <https://www.imf.org/~media/Files/.../2017/sdn1705.ashx> (дата звернення 20.09.2018)
5. Дун Хэ. Денежно-кредитная политика в цифровую эпоху / Хэ Дун// Финансы и развитие. – Июнь, 2018. – С.13-16.
6. Friedman B. Decoupling at the Margin: The Threat to Monetary Policy from the Electronic Revolution in Banking/ International Finance Vol 3 (2). 2000. P.261–272. URL: <http://www.nber.org/papers/w7955.pdf> (дата звернення 20.09.2018)

УДК 336.744

Білошапка Вікторія

канд.екон.наук, доцент,
доцент кафедри банківської справи
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана», м.Київ
e-mail: 2docent@ukr.net

ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ ШЛЯХОМ ЙОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Ті специфічні принципи, за якими працює ринок криптовалют, підвищують ймовірність виникнення операційних проблем, посилюють ринкові ризики, а наслідки перетворюють на більш неприємні. Саме тому актуальність підвищення безпеки ринку криптовалют є безперечною, а пошук механізмів захисту інвесторів не припиняється.

В даний час поки що немає міжнародних стандартів FATF, що перешкоджають відмиванню коштів в сфері цифрових фінансових активів. Дискусія на майданчику FATF про їх розробку зараз активно ведеться. Наприкінці червня 2018р. в Парижі відбулася чергова конференція ФАТФ, на якій учасники організації в тому числі обговорили питання регулювання криптовалют. У підсумковій заяві зазначалося, що ФАТФ підтримує ідею проекту з вивчення методів розслідування злочинів, пов'язаних з криптовалютами. Фахівці вважають, що ця ініціатива повинна допомогти правоохоронним органам на тлі «зростаючих ризиків»[1].

Побоювання фахівців, що криптовалюта може використовуватися як засіб платежу в кримінальному світі, стали висловлюватися ще в 2008 році. Перші серйозні цифри були озвучені Європолем та Інтерполом в 2014-2015 роках. Очевидно одне: криптовалюта не є від самого початку підвищено криміногенною. Біткоїни використовуються злочинцями так само, як і інші платіжні інструменти. Злочинці лише вибирають найбільш зручний для них спосіб. Чим може бути приваблива криптовалюта в кримінальному світі? В першу чергу відсутністю стандартів та регуляції. Без неї державні органи не зможуть чітко і однозначно виявити порушення і перекрити платіжний канал. Але не можна не сказати і про те, що побоювання щодо біткоїнів в ряді випадків перебільшені.

Отже, ФАТФ продовжує роботу по активному вивченню того, як злочинці і терористи можуть використовувати віртуальні валюти. ФАТФ приступила до перегляду інструкцій і стандартів, щоб визначити, чи потрібно їх уточнення для застосування до віртуальних валют.

Відповідні зкориговані стандарти незабаром з'являться, адже організації, які пропонують фінансові послуги, пов'язані з цифровими активами, будуть визнані повноцінним сегментом фінансового ринку з точки зору формату FATF. У зв'язку з цим виникне необхідність їх обліку, надання їм правового статусу в кожній національній юрисдикції, в тому числі в Україні, на них будуть поширені вимоги по режиму «антивідмивання». Принаймні, потрібно буде ідентифікувати своїх клієнтів.

На порядку денному стоїть питання регулювання правового статусу організацій, що надають послуги з цифровими активами, перш за все це обмінні майданчики і провайдери "гаманців", які оперують цифровими фінансовими активами. Що за система це повинна бути - просто облікова або дозвоільна - це питання потребує обговорення. Влада повинна не тільки зобов'язати такі організації дотримуватися стандартів «антивідмивання», а й забезпечити контроль за ними.

Сама по собі інфраструктура якраз створювалася, щоб обійти державне регулювання, створити умови, коли держава відсутня в цій системі. Відповідно, сформувалася і відповідна психологія. Безумовно, ці інфраструктурні елементи, і самі цифрові активи використовуються в злочинних цілях доволі часто. Регулятори і правоохоронні органи повинні будуть активно і швидко налагодити такий контроль. Це, з одного боку, захистить права громадян - сумлінних користувачів нових фінансових інструментів, з іншого боку - інтереси держави і суспільства, спрямовані на забезпечення національної безпеки та припинення злочинів.

ФАТФ виділяє декілька основних ризиків, пов'язаних з криптовалютами: використання віртуальних валют організованою злочинністю, зростання прихованого майнінгу, високі кримінологічні ризики bitcoin, кібератаки і поширення шахрайських ICO.

Зокрема, злочинці використовують спеціальне програмне забезпечення, яке дозволяє здійснювати майнінг криптовалют не тільки з персонального комп'ютера звичайного користувача (який нічого не підозрює), але і з його смартфона. Такі програми зазвичай замасковані під мобільні ігри, в деяких додатках яких, юзерам необхідна ігрова валюта, яку можна заробити під час запуску гри. В результаті, гравці намагаються добути для себе ігрову валюту, тоді як спеціально зроблений софт через їх телефон здійснює майнінг криптовалют для хакерів.

Отже, користувачі, з власної волі запускають програму на телефон, тому вважати її шкідливою не варто, проте ж такий майнінг може завдати шкоди девайсу, примушуючи його працювати фактично без зупинки. Регулювання ринку дозволить активніше переслідувати хакерів, які розповсюджують вірусні майнінг-програми та інше шкідливе програмне забезпечення, наприклад, для крадіжки ключів від електронних гаманців.

Нинішні механізми захисту інвесторів від недобросовісних організаторів ICO далекі від ідеалу, а надійних способів захисту коштів інвестора у випадку краху проекту і зовсім немає. Регулювання ICO вирішує і цю проблему. За сприяння регуляторів інвестори отримують інформацію про власників ресурсу і гарантії того, що в разі шахрайства аферисти будуть переслідуватися.

Загальним висновком буде твердження, що побоювання з приводу перспективи регулювання ринку криптовалют дещо перебільшені. З огляду на те, що щільно впроваджувати криптовалюту в традиційну економіку поки що готові небагато країн, у користувачів навряд чи виникнуть суттєві труднощі. Впровадження відбувається дуже поступово, і люди мають можливість так само поступово адаптуватися до нових вимог. До того ж спостерігається тенденція до визнання криптовалют в країнах, де системи функціонування юридичного

апарату і фінансових структур налагоджені досить добре. Регулятори часто лояльні до користувачів криптовалют (зокрема, йдеться про скасування податків). Крім того, регулювання ринку криптовалют має безперечні переваги для приватних осіб і відкриває нові можливості для розвитку ринку на засадах безпеки.

Література

1. High-risk and other monitored jurisdictions// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-riskandnon-cooperativejurisdictions/?hf=10&b=0&s=desc> (fatf_releasedate)

УДК 351.822:[336.741.243:004.738.5]

Бойко Віктор Петрович

Аспірант кафедри міжнародних фінансів
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», e-mail: viktorboiko@kneu.edu.ua

МЕЖІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОІНДУСТРІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗПОДІЛЕНОГО РЕЄСТРУ У ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСАХ

Анотація. Розкрито тенденції регулювання ринку криптовалют і межі втручання державних органів у господарську діяльність суб'єктів ринку обміну віртуальних валют, а також перспективні напрямки застосування технології розподіленого реєстру.

Ключові слова: державне регулювання, віртуальні валюти, біткоїн, інвестиції, державні фінанси

Звертаючись до істоків виникнення криптовалют, слід приділити увагу ідеалам та цілям, які переслідували дослідники. Головними і найважливішими можна назвати пошук концепції грошової системи, вільної від впливу центральних банків та можливість зберігати анонімність, тобто у певному сенсі цифровому еквіваленті готівки.

Приватність – це основоположний принцип руху криптографів, академіків, розробників та активістів, які стали учасниками однойменної електронної поштової розсилки ще в 1990-х. Напрацювання таких дослідників як Адам Бек (Hashcash), Нік Сабо (Bit Gold) Девід Шаум (DigiCash) та Вей Дай (B-money) лягли в основу протоколу першої за «капіталізацією»¹ на сьогодні криптовалюти Біткоїн [1; 2; 3].

Варто зазначити, що до сьогодні невідомий винахідник Сатоши Накамото разом зі звичайними даними записав до початкового блоку (генезис блоку номер 0) загадкову фразу «The Times 03/Jan/2009 Chancellor on brink of second bailout for banks». Це посилання до відповідної статті британської газети, в якій говориться, що уряд збирається «купити» чергові мільярди «токсичних боргів» банків, що в простішому розумінні означає «надрукувати грошей». Банкіри самі собі свідомо створили мільярди «токсичних активів», заробили на них мільярди і тепер «продають» їх уряду. І це передусім впливатиме на мільйони простих громадян. Традиційні цифрові грошові системи використовують централізований реєстр для відстеження існуючих балансів. Центробанки, комерційні банки, VISA та інші постачальники

¹ Під поняттям ринкової капіталізації сьогодні розуміється множення поточної ціни на торговельних майданчиках на загальну кількість одиниць валюти в обігу. Для порівняння з поняттям капіталізації на ринку акцій, капіталізація криптовалюти не має реальних активів в своїй основі.